

N

Sygn. akt *XVII AmE 191/17*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 maja 2019 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie, XVII Wydział Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów
w składzie:

Przewodniczący	<i>SSO Andrzej Turliński</i>
Protokolant –	Sekretarz sądowy Iwona Hutnik

po rozpoznaniu 17 maja 2019 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z odwołania (...) *Spółki jawnej z siedzibą w T.*

przeciwko *Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki*

o wymierzenie kary pieniężnej

na skutek odwołania (...) *Spółki jawnej z siedzibą w T.* od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z 19 maja 2017 r. Nr (...)

1. oddala odwołanie;

2. zasądza od (...) *Spółki jawnej z siedzibą w T.* na rzecz Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki kwotę 720 zł (siedemset dwadzieścia złotych) z tytułu zwrotu kosztów procesu.

SSO Andrzej Turliński

Sygn. akt *XVII AmE 191/17*

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 19 maja 2017 r. Nr (...) Prezes Urzędu Regulacji Energetyki (Prezes URE, pozwany) na podstawie art. 56 ust. 2 i art. 56 ust. 1 pkt 3a w związku z art. 11 i art. 11d ust. 3 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (Dz.U. z 2017 r., poz. 220 z późn. zm.) – powoływanej dalej również jako p.e., w związku z § 5 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 lipca 2007 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu wprowadzania ograniczeń w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła (Dz.U. z 2007 r., Nr 133, poz. 924) oraz na podstawie art. 104 k.p.a. w związku z art. 30 ust. 1 Prawa energetycznego, po przeprowadzeniu z urzędu w dniu 24 czerwca 2016 r., na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 3a Prawa energetycznego, postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia (...) *Sp. jawna z siedzibą w T.* (powód) kary pieniężnej za niestosowanie się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej wprowadzonych w dniach 10 – 31 sierpnia 2015 r. orzekł, że (...) *Sp. jawna z siedzibą w T.* w dniach 10, 11 i 12 sierpnia 2015 r. w odniesieniu do obiektu zlokalizowanego we W. przy ul. (...), naruszył

obowiązek stosowania się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej wynikający z art. 11 i art. 11d ust. 3 Prawa energetycznego, co podlega karze pieniężnej określonej w art. 56 ust. 1 pkt 3a tej ustawy – pkt 1 decyzji.

W pkt 2 decyzji za działanie wymienione w punkcie 1 Prezes URE wymierzył powodowi karę pieniężną w kwocie 12636 zł.

Od ww. decyzji powód wniósł odwołanie zaskarżając ją w całości.

Powód wniósł o:

- uchylenie decyzji w całości

ewentualnie

- zmianę zaskarżonej decyzji w następującym zakresie:

w pkt 1 poprzez stwierdzenie, że strona powodowa jedynie w dniu 12 sierpnia 2015 r. naruszyła obowiązek stosowania się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej,

w pkt 2 poprzez odstąpienie od wymierzenia stronie powodowej kary pieniężnej

ewentualnie

- zmianę zaskarżonej decyzji w zakresie:

w pkt 1 poprzez stwierdzenie, że strona powodowa jedynie w dniu 12 sierpnia 2015 r. naruszyła obowiązek stosowania się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej,

w pkt 2 poprzez obniżenie wymierzonej stronie powodowej kary pieniężnej.

Powód wniósł również o zasądzenie od strony pozwanej na swoją rzecz zwrotu kosztów postępowania według norm przepisanych, w tym zwrotu kosztów zastępstwa procesowego strony powodowej i opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

Wniósł także o dopuszczenie dowodów wymienionych w treści odwołania, które znajdują się w aktach sprawy Organu (Znak sprawy: (...)) na okoliczności w nich wskazane oraz na okoliczności wskazane w treści odwołania.

Zaskarżonej decyzji powód zarzucił naruszenie następujących przepisów prawa materialnego:

1. art. 56 ust. 1 pkt 3a p.e. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie przez Organ, że doszło do przekroczenia przez Odwołującego ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej opierając się na błędnym założeniu, że określona dla Odwołującego w Umowie sprzedaży energii elektrycznej i świadczenia usługi dystrybucji z dnia 29 marca 2010 r. moc bezpieczna – minimalna dla zapewnienia bezpieczeństwa osób i mienia w przypadku wprowadzenia ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej wynosi „0 Kw”;

2. art. 56 ust. 1 pkt 3a w zw. z art. 11c ust. 2 i 3 oraz art. 11d ust. 3 p.e. poprzez ich błędną wykładnię i przyjęcie, że doszło do przekroczenia przez Odwołującego ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej w okresie 10 – 11 sierpnia 2015 r., co uzasadniało w ocenie Organu wymierzenie Odwołującemu kary pieniężnej na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 3a p.e. w sytuacji, gdy powyższe ograniczenia zostały wprowadzone na zasadach określonych w art. 11c ust. 2 wskazanej ustawy, natomiast zgodnie z art. 56 ust. 1 pkt 3a ustawy karę pieniężną wymierza się jedynie za niezastosowanie się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii, wprowadzonych na podstawie art. 11, art. 11c ust. 3 lub art. 11d ust. 3 ustawy (nie zaś art. 11c ust. 2 ustawy);

3. art. 56 ust. 6 p.e. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i obciążenie Odwołującego karą pieniężną nadmiernie wysoką;

4. art. 56 ust. 6a p.e. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie, że nie zachodzą przesłanki uzasadniające odstąpienie od wymierzenia Odwołującemu kary pieniężnej.

W odpowiedzi na odwołanie Prezes URE wniósł o jego oddalenie oraz zasądzenie od powoda na swoją rzecz zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Wniósł również o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z dokumentów zgromadzonych w aktach postępowania administracyjnego.

Na rozprawie w dniu 17 maja 2019 r. pełnomocnik pozwanego wniósł o oddalenie odwołania.

W ocenie pozwanego wnioski o przesłuchanie strony powodowej jest zbędny.

Pełnomocnik pozwanego stwierdził, że powód nie dostosował się do ograniczeń w poborze energii elektrycznej i w konsekwencji Prezes URE nałożył na przedsiębiorcę karę pieniężną, jednakże w wysokości minimalnej spełniającej funkcję ostrzegawczą.

Pełnomocnik pozwanego podtrzymał w całości stanowisko dotychczas przedstawione.

Na rozprawie w dniu 17 maja 2019 r. Sąd postanowił dopuścić dowody zgromadzone w dokumentacji postępowania administracyjnego na okoliczności faktyczne podane w pismach procesowych stron i oddalił wniosek dowodowy o przesłuchanie w charakterze strony powodowej współnika W. W., gdyż Sąd nie widzi możliwości przesłuchiwania na okoliczność oceny faktów.

Sąd Okręgowy w Warszawie ustalił następujący stan faktyczny.

(...) S.A. (...) S.A. albo OSP) w związku z obniżeniem dostępnych rezerw zdolności wytwórczych poniżej niezbędnych wielkości, spowodowanych m.in. wyjątkowo wysokimi temperaturami i niskimi stanami wód w zbiornikach wodnych, stwierdziły wystąpienie zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej w rozumieniu postanowień art. 3 pkt 16d ustawy – Prawo energetyczne wprowadzając na podstawie art. 11c ust. 2 pkt 2 tej ustawy, od godz. 10:00 dnia 10 sierpnia 2015 r. ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej.

Jednocześnie, w dniu 10 sierpnia 2015 r. (...) S.A., działając na podstawie art. 11c ust. 3 ustawy - Prawo energetyczne, powiadomiły Ministra Gospodarki (obecnie: Minister Energii) i Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki o wystąpieniu zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, podjętych działaniach i środkach w celu usunięcia tego zagrożenia i zapobieżenia jego negatywnym skutkom oraz zgłosiły Ministrowi Gospodarki konieczność wprowadzenia ograniczeń na podstawie art. 11 ust. 7 ustawy - Prawo energetyczne, tj. w trybie wydania przez Radę Ministrów rozporządzenia o wprowadzeniu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej do dnia 31 sierpnia 2015 r.

Rada Ministrów pozytywnie rozpatrzyła wniosek Ministra Gospodarki wydając w dniu 11 sierpnia 2015 r. rozporządzenie w sprawie wprowadzenia ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, które zostało opublikowane w Dzienniku Ustaw pod poz. 1136 i wprowadziło te ograniczenia w okresie od dnia 11 sierpnia 2015 r. od godz. 24:00 do dnia 31 sierpnia 2015 r. do godz. 24:00.

Na wezwanie Prezesa URE (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w K. (...), do której sieci (...) Sp. jawna z siedzibą w T. jest przyłączony, przedstawił zbiorcze dane wskazujące na stopień niedostosowania się odbiorców ujętych w Planie wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej obowiązującym w dniach od 10 do 31 sierpnia 2015 r. do wprowadzonych ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej. Na podstawie powyższych danych zostały wygenerowane informacje wskazujące na stopień niedostosowania się powoda do wprowadzonych w

dniach 10 - 31 sierpnia 2015 r. ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej w odniesieniu do punktu poboru energii elektrycznej zlokalizowanego we W. przy ul. (...) (obiekt Odbiorcy).

W wyniku analizy ww. dokumentów Prezes URE powziął uzasadnione podejrzenie, że powód, we wskazanym przez (...) obiekcie, nie dostosował się do wprowadzonych w dniach 10-31 sierpnia 2015 r. ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, co może skutkować wymierzeniem kary pieniężnej, o której mowa jest w art. 56 ust. 1 pkt 3a p.e.

Mając na względzie powyższe, pismem z dnia 24 czerwca 2016 r. o znaku (...) (k. 1 – 2 akt adm.) Prezes URE zawiadomił powoda o wszczęciu z urzędu postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia kary pieniężnej wzywając go jednocześnie do zajęcia stanowiska w sprawie, tj. w szczególności do złożenia wyjaśnień dotyczących powodów niedostosowania się do wprowadzonych ograniczeń, a także nadesłania kopii wszelkich dokumentów mogących stanowić dowód w sprawie. W szczególności powód został wezwany do ustosunkowania się do przekazanych mu informacji otrzymanych przez Prezesa URE od (...) wskazujących na stopień niedostosowania się do wprowadzonych w dniach 10 – 31 sierpnia 2015 r. ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej.

Pismem z dnia 7 lipca 2016 r. (k. 6 – 8 akt adm.) powód przedstawił Prezesowi URE swoje stanowisko w sprawie. Wskazał, że nie kwestionuje danych zawartych w przesłanych jako załącznik do zawiadomienia z dnia 24 czerwca 2016 r. tabelach dotyczących poboru energii elektrycznej i przyznał, że dopuścił się przekroczeń dopuszczalnego poboru mocy energii elektrycznej jedynie w dniu 12 sierpnia 2015 r. (pierwszy dzień obowiązywania ograniczeń), o godzinie 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00 i 17.00, a w kolejnych dniach obowiązywania ograniczeń, przedmiotowych przekroczeń już nie było. Jednakże i to przekroczenie w dniu 12 sierpnia 2015 roku miało charakter jedynie czasowy i incydentalny i nie było związane ze złą wolą, ale z faktem, że do momentu otrzymania telefonicznej informacji z (...) Spółka z o.o. o wprowadzeniu ograniczeń i konieczności stosowania się do przedmiotowych ograniczeń (co miało miejsce w pierwszym dniu wprowadzenia ograniczeń tj. w dniu 12 sierpnia 2015 r. w godzinach południowych), powód nie będąc przedsiębiorstwem energetycznym, a jedynie właścicielem nieruchomości komercyjnej – wynajmowanej osobom trzecim - nie miał możliwości wpłynięcia na te osoby, aby ograniczyły zużycie energii. Sytuacja wprowadzenia ograniczeń w poborze energii była dla Spółki dużym zaskoczeniem, albowiem wcześniej nigdy nie odnotowała w swojej działalności, czy to deweloperskiej, czy też w segmencie najmu, takiej sytuacji. W zawartych umowach najmu pomieszczeń biurowych nie miała wprowadzonych zapisów związanych z dostosowaniem się najemców do wprowadzonych ograniczeń w poborze energii elektrycznej. Także z tej przyczyny wymuszenie na najemcach stosowania się do ograniczeń w poborze energii było znacznie utrudnione. Obecnie wprowadza się stosowne zapisy do zawieranych umów najmu.

Po otrzymaniu telefonicznej informacji z (...) Sp. z o.o. o konieczności stosowania się do ograniczeń w poborze energii elektrycznej, co miało miejsce w godzinach południowych 12 sierpnia 2015 r. powód przystąpił do ograniczenia zużycia energii elektrycznej w budynku biurowym i budynku hali magazynowo – biurowej przy ul. (...) we W.. Działania jakie podjął już w godzinach popołudniowych w dniu 12 sierpnia 2015 r. były następujące:

- wyłączone zostały wszystkie trzy windy w budynku,
- wyłączona została wentylacja w całym budynku,
- wyłączona została klimatyzacja w całym budynku, poza serwerowniami w których temperatura została podniesiona o ok. 2 °C,
- całkowicie wyłączone zostało oświetlenie, monitoring oraz napęd bramy garażowej w garażu podziemnym,
- wyłączone zostało oświetlenie części wspólnych,
- poproszono najemców o wyłączenie niepotrzebnego sprzętu elektrycznego,

- najemca prowadzący szwalnię całkowicie zrezygnował z produkcji w tym okresie.

Powód wskazał, że pierwszego dnia obowiązywania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej – do momentu otrzymania telefonicznej informacji z (...) Spółka z o.o. – nie miał wiedzy, że ma stosować nie będąc przedsiębiorstwem energetycznym, czy też przedsiębiorstwem przemysłowym (produkcyjnym) owe ograniczenia. Zawiadomienie o nakazie stosowania ograniczeń otrzymał telefonicznie z firmy (...) Sp. z o.o. dopiero w godzinach popołudniowych, w dniu w którym zaczęły obowiązywać ograniczenia – stąd przekroczenia dopuszczalnego poboru mocy energii elektrycznej było jedynie w pierwszym dniu obowiązywania ograniczeń.

Podkreślił, że przekroczenia poboru mocy jakie miało miejsce w dniu 12 sierpnia 2015 r. było także konsekwencją nieokreślenia w zawartej w dniu 29.03.2010 r. umowie mocy bezpiecznej – minimalnej wymaganej dla zapewnienia bezpieczeństwa osób i mienia w przypadku wprowadzenia ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej (§ 4 pkt 8 umowy). Powyższe zostało niejako „naprawione” dopiero w dniu 31.03.2016 r. poprzez zawarcie z (...) Spółka z o.o. aneksu do umowy. Moc bezpieczną – minimalną wymaganą dla zapewnienia bezpieczeństwa osób i mienia w przypadku wprowadzenia ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej określono na poziomie 180 kW.

Ponadto powód wskazał na:

1) fakt, że do przekroczenia dopuszczalnego poboru mocy energii elektrycznej w budynkach przy ul. (...) we W. doszło jedynie w pierwszym dniu obowiązywania ograniczeń, tj. w dniu 12.08.2015 roku, przy niewiedzy Spółki i związanej z tym braku złej woli i braku zawinięcia w stosowaniu się do wprowadzonych ograniczeń w poborze energii,

1) stopień przekroczenia w dniu 12.08.2015 roku nie był znaczny,

2) fakt, że nie pozyskał żadnych nieuzasadnionych i/lub dodatkowych korzyści finansowych w okresie kiedy miało miejsce przekroczenie dopuszczalnego poboru energii,

3) fakt, że niezwłocznie po otrzymaniu informacji o konieczności stosowania się do ograniczeń w poborze energii podjął działania, których celem było zmniejszenie zużycia energii w częściach wspólnych nieruchomości oraz przez poszczególnych najemców - osoby trzecie i w wyniku tych dobrowolnie podjętych czynności doszło zaprzestania naruszeń,

4) fakt, że nigdy wcześniej nie dopuścił się naruszenia przepisów Prawa energetycznego, lecz zawsze swoje obowiązki jako odbiorca energii realizował zgodnie z tą regulacją i zgodnie z zawartymi umowami;

2) znikomy stopień szkodliwości czynu jakiego dopuścił się w dniu 12.08.2015 roku.

W związku z powyższym, na podstawie art. 56 ust. 6a p.e. wniósł o odstąpienie przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki o wymierzania Spółce kary z niezastosowaniem się do ograniczeń w dostarczeniu i poborze energii wprowadzonych na podstawie art. 11, 11c ust. 3 lub art. 11 ust. 3 p.e.

Pismem z dnia 13 października 2016 r. Prezes URE wezwał (...) do przekazania dokumentacji dotyczącej sprawy, a w szczególności kopii informacji o stopniach zasilania (planu ograniczeń) wraz ze wskazaniem sposobu wysłania, potwierdzeniem nadania i dowodem doręczenia (k. 24 – 24V akt adm.).

Pismem z dnia 9 listopada 2016 r. (...) przekazał żądane dokumenty (k. 25 – 29 akt adm.).

Dostawa energii elektrycznej do obiektu Odbiorcy realizowana jest na podstawie umowy z dnia 29 marca 2010 r. nr (...) ze zmianami (k. 10 – 19V akt adm.), w której moc umowna dla obiektu Odbiorcy została ustalona na poziomie 360 kW. W związku z powyższym, plan wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej na okres od dnia 1 września 2014 r. do dnia 31 sierpnia 2015 r., został przygotowany przy uwzględnieniu wyżej wymienionych parametrów tj. mocy umownej na poziomie 360 kW oraz mocy bezpiecznej na poziomie 000 kW.

Pismem z dnia 26 kwietnia 2017 r. o znaku (...) zawiadomiono powoda o zakończeniu postępowania dowodowego w niniejszej sprawie i poinformowano o możliwości zapoznania się z zebrany materiał dowodowy w terminie 7 dni od dnia doręczenia tego pisma z jednoczesnym pouczeniem, że niezapoznanie się w powyższym terminie z aktami sprawy zostanie uznane za rezygnację z możliwości wypowiedzenia się w sprawie zgromadzonego materiału dowodowego.

W wyznaczonym terminie powód zapoznał się ze zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym nie zgłaszając do niego uwag.

Sąd Okręgowy w Warszawie zważył, co następuje:

Odwołanie powoda nie zasługuje na uwzględnienie, bowiem zaskarżona decyzja jest prawidłowa i znajduje oparcie w przepisach prawa.

Rozstrzygnięcie zostało oparte na następującym stanie prawnym.

Na podstawie art. 11 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (tekst jednolity Dz. U. z 2012 r., poz. 1059, z późn. zm.) w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części mogą być wprowadzone na czas oznaczony ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej (ust. 1 pkt 4).

Ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej polegają na ograniczeniu maksymalnego poboru mocy elektrycznej oraz dobowego poboru energii elektrycznej (art. 11 ust. 3 pkt 1). Ograniczenia te (określone m.in. w ust. 3) podlegają kontroli w ramach przestrzegania ich stosowania (art. 11 ust. 4). Organem odpowiedzialnym w tym zakresie do kontroli w odniesieniu do dostarczanej sieciami energii elektrycznej jest Prezes Urzędu Regulacji Energetyki (art. 11 pkt 5).

W związku z treścią art. 11 ust. 7 Rada Ministrów, na wniosek ministra właściwego do spraw gospodarki, w drodze rozporządzenia, może wprowadzić na czas oznaczony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, w przypadku wystąpienia zagrożeń m.in. bezpieczeństwa dostaw energii.

Z treści art. 11c ust. 2 prawa energetycznego wynika, że w przypadku powstania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego lub systemu połączonego elektroenergetycznego:

- 1) Podejmuje we współpracy z użytkownikami systemu elektroenergetycznego, w tym z odbiorcami energii elektrycznej, wszelkie możliwe działania przy wykorzystaniu dostępnych środków mających na celu usunięcie tego zagrożenia i zapobieżenie jego negatywnym skutkom;
- 2) Może wprowadzić ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części do czasu wejścia w życie przepisów wydanych na podstawie art. 11 ust. 7, lecz nie dłużej niż na okres 72 godzin.

Operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego lub systemu połączonego elektroenergetycznego niezwłocznie powiadamia ministra właściwego do spraw gospodarki oraz Prezesa URE o wystąpieniu zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, podjętych działaniach i środkach oraz zgłasza konieczność wprowadzenia ograniczeń na podstawie art. 11 ust. 7 (art. 11c ust 3 p.e.)

Istotny dla rozstrzygnięcia sprawy niniejszej jest także przepis art. 11d ust. 1 p.e., który przewiduje, że w sytuacji wystąpienia zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej w następstwie zdarzeń, o których mowa w art.

11c ust. 1, operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego lub systemu połączonego elektroenergetycznego podejmuje w szczególności następujące działania:

- 1) wydaje wytwórcy polecenia uruchomienia, odstawienia, zmiany obciążenia lub odłączenia od sieci jednostki wytwórczej centralnie dysponowanej;
- 2) dokonuje zakupów interwencyjnych mocy lub energii elektrycznej;
- 3) wydaje właściwemu operatorowi systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego polecenia uruchomienia, odstawienia, zmiany obciążenia lub odłączenia od sieci jednostki wytwórczej przyłączonej do sieci dystrybucyjnej na obszarze jego działania, która nie jest jednostką wytwórczą centralnie dysponowaną;
- 4) wydaje właściwemu operatorowi systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego polecenia zmniejszenia ilości pobieranej energii elektrycznej przez odbiorców końcowych przyłączonych do sieci dystrybucyjnej na obszarze jego działania lub przerwania zasilania niezbędnej liczby odbiorców końcowych przyłączonych do sieci dystrybucyjnej na tym obszarze;
- 5) po wyczerpaniu wszystkich możliwych działań zmierzających do pokrycia zapotrzebowania na energię elektryczną wydaje odbiorcom końcowym przyłączonym bezpośrednio do sieci przesyłowej, polecenia zmniejszenia ilości pobieranej energii elektrycznej lub odłączenia od sieci urządzeń i instalacji należących do tych odbiorców, zgodnie z planem wprowadzania ograniczeń;
- 6) dokonuje zmniejszenia wielkości zdolności przesyłowych wymiany międzysystemowej.

W okresie wykonywania działań, o których mowa wyżej, użytkownicy systemu, w tym odbiorcy energii elektrycznej, stosownie do treści art. 11d ust 2 p.e. są obowiązani stosować się do poleceń operatora systemu elektroenergetycznego, o ile wykonanie tych poleceń nie stwarza bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia osób.

W okresie występowania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej operatorzy systemu elektroenergetycznego mogą wprowadzać ograniczenia w świadczonych usługach przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej, w zakresie niezbędnym do usunięcia tego zagrożenia (art. 11d ust. 3 p.e.).

Ważna dla prawidłowego rozstrzygnięcia w przedmiotowej sprawie jest również treść art. 56 ust. 1 pkt 3a p.e. stanowiącego podstawę odpowiedzialności powoda w sprawie niniejszej. W myśl tego przepisu karze pieniężnej podlega ten, kto nie stosuje się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii, wprowadzonych na podstawie art. 11, art. 11c ust. 3 lub art. 11d ust. 3.

Podkreślić należy, że w oparciu o delegację ustawową, zawartą w art. 11 ust. 6 p.e. w dniu 23 lipca 2008 roku wydane zostało przez Radę Ministrów rozporządzenie w sprawie szczegółowych zasad i trybu wprowadzania ograniczeń w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła (dalej powoływane jako rozporządzenie). Określone w nim zostały sposoby wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, rodzaje odbiorców objętych ograniczeniami, zakresy planów wprowadzania ograniczeń oraz sposoby określania w nich wielkości tych ograniczeń a także sposoby podawania do publicznej wiadomości informacji o ograniczeniach.

Dokonując oceny ustalonego w sprawie stanu faktycznego i jego subsumpcji w stosunku do powołanych norm prawnych, Sąd doszedł do przekonania, że nałożenie na powoda kary pieniężnej znajduje uzasadnienie w treści art. 56 ust. 1 pkt 3a p.e.

Na wstępie wartym odnotowania jest, że przepis ten dotyczy ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii, wprowadzonych na podstawie art. 11, art. 11c ust. 3 lub art. 11d ust. 3. W ocenie Sądu zaś podstawą do wprowadzenia ograniczeń w poborze energii elektrycznej o jakich mowa w sprawie niniejszej, był wprawdzie powołany w komunikacie art. 11c ust. 2 pkt 2 p.e., art. 56 ust. 1 pkt 3a p.e., niemniej jednak podstawę prawną dla działań operatora

podjętych w oparciu o art. 11c ust. 2 pkt 2 pe stanowił przepis art. 11d ust. 3 p.e. Norma wynikająca z art. 11c ust. 2 pkt 2 p.e. ma charakter uszczegóławiający do uregulowań art. 11d ust. 3 p.e. Regulacja art. 11d ust. 3 stanowi bowiem zasadniczą podstawą prawną dla działań operatora podjętych w oparciu o przepis art. 11c ust. 2 pkt 2 p.e. To w art. 11d ust. 3 p.e. wskazano, że w przypadku występowania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej operatorzy systemu elektroenergetycznego mogą wprowadzać ograniczenia w świadczonych usługach przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej, w zakresie niezbędnym do usunięcia tego zagrożenia. Jest więc to norma ogólna w stosunku do przepisu art. 11c ust. 2 pkt 2 p.e., który jedynie precyzuje, w jakim ograniczonym zakresie operator może wprowadzić ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. W szczególności przepis ten wskazuje, że może to nastąpić jedynie w odniesieniu do dostarczania i poboru energii i tylko do czasu wejścia w życie przepisów wydanych na podstawie art. 11 ust. 7 p.e. i nie dłużej niż na okres 72 godzin.

Powyższe rozważania prowadzą do wniosku, że podstawą działania (...) wprowadzającego ograniczenia w dniu 10 sierpnia 2015 r. był przepis art. 11d ust. 3 p.e., który jest sankcjonowany w art. 56 ust. 1 pkt 3a p.e. W związku z tym art. 11 p.e., który był podstawą wprowadzenia przez Radę Ministrów ograniczeń w poborze energii mocą rozporządzenia z dnia 11 sierpnia 2015 r. jest wprost sankcjonowany przez przepis art. 56 ust. 1 pkt 3a p.e.

Przeprowadzona wyżej wykładnia językowa przepisu art. 11c ust. 2 pkt 2 p.e. i art. 11d ust. 3 p.e. wprost wskazuje na możliwość sankcjonowania przez przepis art. 56 ust. 1 pkt 3a p.e. zachowań odbiorców, którzy dopuścili się naruszenia ograniczeń w poborze energii wprowadzonych w oparciu o przepis art. 11c ust 2 pkt 2 pe., skoro jak była o tym mowa wyżej, jest to uprawnienie dla operatora przewidziane w art. 11d ust. 3 p.e.

Z uwagi na utrwalone w przedmiocie dokonywania wykładni orzecznictwo Sąd dokonał wykładni językowej ww. przepisu z uwzględnieniem wykładni systemowej i funkcjonalnej, co jedynie wzmocniło przyjęte przez Sąd stanowisko.

Zatem niedostosowanie się odbiorcy do każdego ograniczenia, dla którego podstawę stanowił przepis art. 11d ust. 3 p.e. , a więc także do tych wprowadzonych z powołanie się na regulację art. 11c ust. 2 pkt 2 p.e., stanowi realne zagrożenie dla bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, bowiem tylko w takich sytuacjach ograniczenia te są wprowadzane. Ważna jest także możliwość zagwarantowania tego bezpieczeństwa przez wyegzekwowanie nałożonych obowiązków ograniczenia poboru energii. Zatem, jeżeli ustawodawca wprowadził możliwość ograniczenia poboru energii przez operatora systemu przesyłowego w nagłych wypadkach (tj. zagrożenie), to niezbędnym jest możliwość sankcjonowania tychże regulacji w przedmiocie ograniczeń. Skoro w ciągu ostatnich 30 lat nie doszło do ograniczenia poboru energii, to oczywistym jest, że w przypadku wprowadzenia takiego ograniczenia sytuacja była poważna i zagrażała bezpieczeństwu dostaw energii. Właśnie w takich nagłych sytuacjach, w których organy państwa nie są jeszcze w stanie podjąć decyzji, operatorzy muszą mieć możliwość podjęcia kroków w celu uchronienia systemu energetycznego przed rozległą awarią. Sąd wziął pod uwagę niewielkie przekroczenia w krótkim okresie nałożonych ograniczeń, jednak należy przyjąć, że wobec tych ograniczeń każde – nawet najmniejsze przekroczenie przez szereg podmiotów (przez każdego z osobna w niewielkich ilościach) - może mieć kluczowe znaczenie dla bezpieczeństwa energetycznego kraju i awarii energetycznej. Oczywistym jest, że żaden z działających na terenie kraju podmiotów nie byłby stanie w normalnych warunkach samodzielnie zagrozić, przez nawet maksymalny pobór energii, bezpieczeństwu energetycznemu kraju. Jednak suma choćby niewielkich przekroczeń ze strony wielu odbiorców w krytycznym okresie, w każdej chwili mogła doprowadzić do poważnej awarii całego systemu elektroenergetycznego. Tego rodzaju zagrożenie było realne, o czym dowodnie świadczyło uruchomienie przez operatora systemu i Radę Ministrów przewidzianych prawem procedur. Zatem każdy z odbiorców, także powód, powinien mieć tego świadomość.

Reasumując w ocenie Sądu podstawą prawną dla odpowiedzialności odbiorców za niedostosowanie się do ograniczeń wprowadzonych przez operatora systemu przesyłowego na podstawie art. 11c ust. 2 pkt 2 p.e. jest również przepis art. 11c ust. 3 p.e. , do którego także odwołuje się art. 56 ust. 1 pkt 3a p.e.

Z uwagi na powyższe, brak jest przekonujących argumentów, które uzasadniałyby przyjęcie stanowiska powoda, że przepis art. 56 ust. 1 pkt 3a nie sankcjonuje naruszenia ograniczeń wprowadzonych przez (...) z powołaniem się na art. 11c ust. 2 pkt 2 p.e., dla którego faktyczną podstawą działania był przepis art. 11d ust. 3 p.e. Wobec tego, istniały

podstawy prawne do zastosowania wobec powoda art. 56 ust. 1 pkt 3a p.e., ponieważ niewątpliwe było, że powód nie zastosował się do wprowadzonych ograniczeń w poborze energii w czasie określonym w zaskarżonej decyzji.

Analiza treści § 4.8 umowy sprzedaży energii elektrycznej i świadczenia usług dystrybucji z dnia 29 marca 2010 r. (k. 12 akt adm.) daje podstawę do przyjęcia, że w okresie objętym sporem powód, wbrew stanowisku zaprezentowanemu w odwołaniu, nie zabezpieczył dla obiektu położonego we W. przy ul. (...) jakiegokolwiek mocy bezpiecznej tj. mocy minimalnej wymaganej dla zapewnienia bezpieczeństwa osób i mienia w przypadku wprowadzenia ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej. Wobec tego nie może skutecznie podnieść, że musiał pobierać energię elektryczną w czasie uwzględnionym w decyzji Prezesa URE, w okresie obowiązywania 20 stopnia zasilania. Wynika to również wprost z obowiązującego skarżącego Panu wprowadzania ograniczeń w poborze energii elektrycznej obowiązującego w okresie od 1 września 2014 do 31 sierpnia 2015 (k. 28 akt adm.).

W tej sytuacji powodowi można postawić zarzut zawinienia polegającego na nieprawidłowym prowadzeniu własnych spraw, co spowodowało do naruszenia bezwzględnie obowiązujących przepisów prawa.

Wymaga podkreślenia, że kwestia opracowania ram, procedur oraz zorganizowanego planu działania, w oparciu o który przedsiębiorca mógłby w sposób uwzględniający minimalizację szkód zastosować się do ograniczeń poboru energii nie leży po stronie Sądu, czy Organu, lecz jest kompetencją powoda korzystającego z poboru energii. Podobnie jest jego wewnętrzną sprawą takie zorganizowanie działalności zawodowej, aby móc na czas reagować na wydane przez właściwe podmioty komunikaty o obowiązującym stopniu zasilania.

Z treści art. 56 ust. 6a p.e. wynika, że Prezes URE może odstąpić od wymierzenia kary jeżeli stopień szkodliwości czynu jest znikomy, a podmiot zaprzestał naruszania prawa lub zrealizował obowiązek. W niniejszej sprawie kluczowe znaczenie miała nie wartość przekroczenia poboru mocy, a sam charakter czynu i jego znaczenie oraz wpływ na bezpieczeństwo energetyczne kraju w krytycznym momencie jego zagrożenia. Niewątpliwie, energia elektryczna ma istotne znaczenie dla prawidłowego funkcjonowania każdego z jej odbiorców i z tego powodu jest podstawowym dobrem cywilizacyjnym. Dlatego konieczna jest eliminacja jakiegokolwiek zagrożenia dla bezpieczeństwa dostaw energii, do którego prowadzi w kryzysowej sytuacji skumulowanie przekroczeń poboru energii przez wielu jej odbiorców. Z uwagi na to, że nałożenie się w czasie wielu niewielkich przekroczeń może być zagrożeniem, w krytycznym momencie, dla bezpieczeństwa energetycznego kraju, każde, nawet niewielkie przekroczenie dopuszczalnego poboru nosi w sobie znaczny stopień szkodliwości. Uniemożliwia to zastosowanie wobec powoda dobrodziejstwa art. 56 ust. 6a p.e.

Jeśli zaś chodzi o wymiar orzeczonej kary, Prezes URE prawidłowo zastosował obowiązujące w przesłanki rzutujące na jej wysokość. Stosownie do treści art. 56 ust. 3 p.e. wysokość kary pieniężnej o której mowa m.in. w art. 56 ust. 1 pkt 3a p.e. nie może przekroczyć 15 % przychodu ukaranego przedsiębiorcy, osiągniętego w poprzednim roku podatkowym (...). Zgodnie natomiast z art. 56 ust. 6 p.e. ustalając wysokość kary pieniężnej, Prezes URE uwzględnia stopień szkodliwości czynu, stopień zawinienia oraz dotychczasowe zachowanie podmiotu i jego możliwości finansowe. Należy uznać za właściwy przyjęty przez Prezesa URE jednolity dla wszystkich odbiorców, którzy nie dostosowali się do ograniczeń poboru energii wprowadzonych w sierpniu 2015 r., sposób ustalania podstawowej wysokości kary administracyjnej, który odnosi się do wielkości przekroczenia poboru mocy przez przedsiębiorcę i najwyższej ceny 1 MWh energii elektrycznej na rynku bilansującym (odnotowanej 7 stycznia 2016 r.), której należałoby się spodziewać przy ograniczonej podaży energii elektrycznej w okresie 10-31 sierpnia 2015 r., tj. 1.500,00 zł. Przyjęcie tej ceny, jako najwyższej możliwej ceny rozliczeniowej, znajduje uzasadnienie w fakcie, że tak ustalona wartość kary ma być dla przedsiębiorcy sankcją odczuwalną a nie symboliczną. Prezes URE wymierzając karę prawidłowo wziął pod uwagę to, że powód zastosował się do ograniczeń w części czasu ich trwania i zawęził podstawę wymierzenia kary wyłącznie do godzin, kiedy nastąpiło niedostosowanie się powoda do ograniczeń i tylko w takim stopniu, w jakim niedostosowanie miało miejsce (ustalając kwotę kary pieniężnej wyliczono ją jako iloczyn kwoty 3.000,00 zł i łącznego przekroczenia poboru mocy w poszczególnych godzinach tj. 4,2122933MW). Zatem, nałożona kara pozostaje we właściwej proporcji do przychodu uzyskanego przez powoda w poprzednim dla wydanie decyzji roku podatkowym (2016 r.), który wyniósł(...)zł (k. 36 akt adm.) i jest przy tym adekwatna do stopnia zawinienia i szkodliwości społecznej

czynu, w tym czasie jego trwania. Wobec tego nałożona na powoda sankcja spełni swoją prewencyjną, represyjną i wychowawczą funkcję.

Mając na uwadze powyższe, Sąd nie znalazł żadnych okoliczności łagodzących, które mogłyby wpłynąć na odstąpienie od wymierzenia kary pieniężnej bądź obniżenie jej wysokości.

Ustalona w decyzji sankcja uwzględnia przesłanki jej wymiaru określone w art. 56 ust.6 p.e., gdyż jest proporcjonalna do stopnia zawinienia i szkodliwości popełnionego deliktu oraz nie przekracza możliwości płatniczych powoda mieszcząc się w granicach określonych w art. 56 ust. 3 p.e.

W tym stanie rzeczy Sąd oddalił wniesione przez powoda odwołanie na podstawie art. 479⁵³ § 1 k.p.c., bowiem nie było podstaw do jego uwzględnienia, a w szczególności nie potwierdził się żaden z podniesionych w nim zarzutów.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 oraz art. 99 k.p.c., zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Z uwagi na oddalenie odwołania, powoda należało uznać za stronę, która przegrała proces i zasądzić od niego na rzecz pozwanego zwrot jego kosztów, które w sprawie obejmowały jedynie wynagrodzenie pełnomocnika pozwanego ustalone w oparciu § 14 ust. 2 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. 2015, poz. 1804 z późniejszymi zmianami) w brzmieniu obowiązującym w dniu złożenia odwołania tj. 9 czerwca 2017 r.

SSO Andrzej Turliński